УДК: 004:37

Віталій Віталійович Шовкун,
викладач Херсонського фізико-технічного ліцею при Херсонському національному технічному університеті та Дніпропетровському національному університеті, вул. Залаегерсег, 39, м. Херсон, Україна

ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ІНФОРМАТИКИ У КВАЗІПРОФЕСІЙНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ

У статті проаналізовано різні підходи до визначення поняття професійної компетентності, зокрема учителя інформатики, розглядаються складові професійної компетентності вчителя як однієї з умов розвитку сучасної національної школи. Розглянуто поняття квазіпрофесійної діяльності, висвітлено педагогічні можливості квазіпрофесійної діяльності як інноваційної технології організації підготовки студентів у вищій педагогічній школі, а також важливість формування професійної компетентності майбутнього вчителя інформатики у процесі квазіпрофесійної діяльності.

Ключові слова**:** *компетенція, професійна компетентність, професійна компетентність учителя інформатики, квазіпрофесійна діяльність.*

Постановка проблеми. Концептуальними засадами розвитку педагогічної освіти України та її інтеграцією в Європейський освітній простір передбачено підготовку нової генерації педагогічних працівників, підвищення їхнього професіоналізму, національної самосвідомості, готовності до творчої діяльності [9, с. 8].

Сьогодні існують суперечності у підготовці майбутніх учителів інформатики між потребою в освітній практиці у педагогів із високим рівнем професійної компетентності, здатних ефективно працювати у швидкозмінюваному інформаційно-освітньому середовищі, та невисокою ефективністю підготовки в цьому напрямку.

У зв'язку з новими науковими підходами та соціально-освітніми реаліями відбувається трансформація сутності педагогічної освіти – з набуття педагогічних знань, умінь і навичок та процесу присвоєння цінностей і смислів, розкриття сутнісних сил, внутрішнього потенціалу особистості майбутнього педагога, що дає можливість забезпечити компетентне і відповідальне виконання його соціально-професійної ролі, продукувати нові ідеї та рішення. Саме тому до науково-теоретичної та технологічної бази професійно-педагогічної підготовки студентів висувають нові вимоги.

Професійно-педагогічна спрямованість майбутніх учителів інформатики має формуватися у процесі діяльності, яка за змістом та умовами своєї реалізації буде наближеною до праці педагога. Ми маємо на увазі квазіпрофесійну діяльність студентів під час навчання, тобто моделювання умов педагогічної праці, моделювання ситуацій, у яких майбутній учитель інформатики на основі здобутих знань і досвіду практикуватиметься в успішному виконанні навчально-виховних функцій учителя. Отже, квазіпрофесійну діяльність використовують для формування та становлення професійної компетентності майбутніх учителів інформатики.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Педагогічні та психологічні дослідження питання формування професійної компетентності майбутнього педагога проводилися багатьма науковцями. Так, І. А. Зимня, І. Д. Бех, Н. М. Бібік, А. К. Маркова, В. І. Байденко, Е. Ф. Зеєр, Н. В. Кузьміна, Ю. Г. Татур, О. Е. Коваленко, Л. З. Тархан, І. Б. Васильєв вивчали сутність і структуру професійної компетентності; А. С. Макаренко, В. О. Сухомлинський займалися теорією формування особистості в різних педагогічних системах; Ю. К. Бабанський, В. П. Безпалько – теорією освітніх систем та їхнього розвитку; Є. С. Барбіна, О. Я. Савченко вивчали проблеми професійної підготовки вчителя; О. А. Дубасенюк, Т. В. Ільїна, В. О. Сластьонін – проблеми розвитку професійно значущих якостей особистості педагога.

Вітчизняні науковці розробляють питання підготовки вчителів інформатики (В. В. Осадчий, Л. А. Чернікова), конкретизації змісту їхніх професійних компетентностей (О. М. Спірін, Т. В. Тихонова), професійного розвитку вчителів інформатики засобами технологій дистанційного навчання (К. Р. Колос, Є. М. Смирнова-Трибульська).

Метою статті є аналіз поглядів на зміст і структуру поняття «професійна компетентність майбутнього вчителя інформатики» та особливості її формування у процесі квазіпрофесійної діяльності.

Виклад основного матеріалу. У сучасній науково-педагогічній літературі зустрічається багато трактувань визначення поняття професійної компетентності. А. В. Хуторський визначає компетентність як володіння відповідною компетенцією, включаючи особистісне ставлення до предмета діяльності – це вже усталена якість особистості (сукупність якостей) і мінімальний досвід діяльності у пеній сфері. [13, с. 152].

В Енциклопедії освіти професійна компетентність розглядається як інтегративна характеристика ділових і особистісних якостей фахівця, що відображає рівень знань, умінь, досвіду, достатніх для досягнення мети з певного виду професійної діяльності, а

також моральну позицію фахівця [5, с.722]. Б. С. Гершунський розглядає професійну компетентність в контексті онтогенетичного розвитку особистості та стверджує, що кожна людина піднімається до особистісного становлення в процесі та результаті свого послідовного руху до нових освітніх рівнів по таких сходинках: 1 – елементарна та функціональна грамотність, 2 – загальна освіта, 3 – професійна компетентність, 4 – володіння широкою культурою, 5 – формування індивідуального менталітету. Професійна компетентність досягається шляхом розвитку особистості в системі професійної освіти. Професійна компетентність пов'язана з формуванням на базі загальної освіти таких професійно значущих для особистості та суспільства якостей, які дозволяють людині найбільш повно реалізувати себе в конкретних видах трудової діяльності, що відповідають суспільно-необхідному розподілу праці і ринковим механізмам стимулювання найбільш продуктивного і конкурентоздатного функціонування фахівця тієї чи іншої кваліфікації та профілю [10, с. 11–12].

На думку Н. В. Кузьміної, професійно-педагогічна компетентність – це здібність педагога перетворювати спеціальність, носієм якої він є, в засоби формування особистості учня з урахуванням тих обмежень і умов, яким повинен відповідати навчально-виховний процес [14, с. 18]. У структурі професійно-педагогічної компетентності Н. В. Кузьміна виділяє такі елементи: спеціальна і професійна компетентність в галузі дисципліни, що викладається; методична компетентність в галузі способів формування знань, умінь і навичок у тих, хто навчається; диференційно-психологічна – в галузі мотивів, здібностей, направленості студентів; аутопсихологічна компетентність – в галузі переваг і недоліків власної діяльності і особистості педагога; соціально–психологічна компетентність – в галузі процесів спілкування [1, с. 63]. А. Л. Смятських, Т. М. Туркіна професійну компетентність педагога розглядають як характеристику теоретичної та практичної підготовки фахівця до здійснення педагогічної діяльності, що представлена сукупністю загальнопедагогічної, спеціальної, технологічної, комунікативної і рефлексивної компетенцій та виражається в здатності самостійно, відповідально, ефективно виконувати певні трудові функції [12, с. 10].

Таким чином, ми вважаємо, що професійна компетентність – це здатність людини, що базується на знаннях, уміннях, навичках, отриманому досвіді і здібностях, які надбано і розвинуто завдяки навчанню, ефективно використовувати отримані компетенції під час трудової діяльності.

На сьогодні визначено три напрямки формування професійної компетентності [2, с. 8]:

1. Формування особистісного стилю діяльності у результаті зміни системи виконання діяльності, її функції та ієрархічної побудови.

2. Становлення професійного світогляду на основі зміни особистості суб'єкта.

3. Становлення професійної культури внаслідок зміни когнітивних, емоційних і практичних компонентів установки суб'єкта стосовно об'єкта діяльності, перетворення впливу на об'єкт у процесі взаємодії.

У структурі професійної компетентності вчителя А. К. Маркова виділяє чотири складові: професійні (об'єктивно необхідні) психологічні та педагогічні знання; професійні (об'єктивно необхідні) педагогічні уміння; професійні психологічні позиції, установки вчителя, яких вимагає професія; власні особливості, що забезпечують оволодіння вчителем професійними знаннями й уміннями [6, с. 21].

Професійна діяльність учителя інформатики є складним процесом і передбачає виконання ряду функцій, які зображено на рисунку 1. Під управлінською функцією розуміють уміння керувати навчально-пізнавальною діяльністю учнів; контролююча функція – вчитель виступає в ролі оцінювача, контролює й оцінює навчальні досягнення учнів; організаторська – вчитель є організатором різнопланової діяльності учнів, в тому числі пошукової; за навчальної – виступати в ролі носія знань, бути провідником на шляху здобуття учнями знань; виконуючи діагностично-прогностичну функцію – виступати в ролі дослідника при визначенні реального ступеня навченості та розвитку учнів і прогнозуванні на цій основі їхніх освітніх траєкторій.

Рис. 1. Функції учителя

Цікавим є погляд науковців, які співвідносять термін «компетенція» з терміном «готовність» і, відзначаючи системний характер професійної готовності до педагогічної діяльності як інтегрованого особистісного новоутворення, виділяють у ньому довготривалу та ситуативну підсистеми. При цьому довготривала або особистісна підсистема трактується як категорія теорії особистості, а ситуативна – як категорія теорії діяльності [7, с. 59].

Включення студентів у ситуації професійної спрямованості створює умови, в яких майбутні вчителі одержують можливість самостійно аналізувати педагогічні процеси, встановлювати зв'язки між явищами, педагогічними впливами й відповідними реакціями учнів, усвідомлювати логічні зв'язки, послідовність дій, зіставляти раніше вивчене з новими знаннями й використовувати їх для вирішення педагогічних завдань [4, с. 79].

Виходячи із вищезазначеного, можна зробити висновок, що одним із основних компонентів формування професійної компетентності учителя є практична підготовка фахівця.

Недостатність практичної зорієнтованості фахових дисциплін, їх взаємозв'язку, відсутність систематизації знань студентів із окремих курсів, призводить до того, що інколи успішний студент є зовсім неспроможним виконувати професійні функції. Необхідно підкреслити важливість практики саме для вчителів інформатики, оскільки різні школи мають різне технічне оснащення та стан інформаційно-освітнього середовища.

Розглянемо квазіпрофесійну діяльність (квазі – від лат. quasi – якби, немов) – форма навчання, що моделює професійну діяльність, у якій студенти виходять за межі опрацювання вузької теми заняття, шляхом включення в моделювання реальних ситуацій вирішують професійні завдання та питання професійної взаємодії.

Квазіпрофесійна діяльність передбачає відтворення умов і динаміки реального уроку інформатики в аудиторних умовах. Під квазіпрофесійною діяльністю А. І. Кузьминський, Н. А. Тарасенкова та І. А. Акуленко розуміють діяльність, у процесі якої реалізуються професійні компетентності в ситуаціях змодельованої майбутньої діяльності педагога. Важливе місце тут займає імітація або фрагмента окремого етапу уроку, або роботи на уроці над певним видом завдань, або відтворення всього уроку.

Ю. М. Кулюткін та Г. С. Сухобська розрізняють такі види моделювання педагогічних ситуацій: аналіз педагогічних ситуацій, педагогічне проектування та педагогічні ігри. Дослідники вбачають основну цінність навчальних завдань-моделей у тому, що під час їх вирішення увага студентів зосереджується на попередньо відібраних ситуаціях, що полегшує прийняття рішень. До того ж, під час роботи з моделями знижується чинник хвилювання за можливі помилки, а процес роботи проходить під контролем досвідченого керівника [8, с. 5].

П. М. Щербань відводить провідне місце серед форм і методів активного навчання педагогічним іграм, які передбачають імітаційне моделювання проблемних і психолого-педагогічних ситуацій зі шкільного життя. Навчально-педагогічну гру будь-якого виду науковець розуміє як практичну групову вправу з вироблення оптимальних рішень, застосування методів і прийомів у штучно створених умовах, що відтворюють реальну психолого-педагогічну ситуацію на заняттях у школі [15, с. 15].

Завдяки педагогічній грі змінюється й статус студента, адже з пасивного учасника навчального процесу він стає активним його членом. Квазіпрофесійний досвід сприяє розвиткові у студентів не тільки пізнавальної активності, а й професійної мотивації. Таким чином, задається напрям діяльності студентів від навчальної до професійної, що пов'язано також із трансформацією загальних інтересів, потреб, мотивів у пізнавально-професійні, оскільки кожна змодельована ситуація потребує від майбутнього фахівця активної пізнавальної діяльності та творчого пошуку.

При формуванні професійної компетентності в умовах квазіпрофесійної діяльності В. Готтинг пропонує застосовувати стимули, такі як:

– ефект результативності: орієнтація студентів не тільки на засвоєння науково-педагогічної інформації відповідно до Державного стандарту, але і на творче застосування одержаних знань з практики через виконання спеціальних творчо-пошукових завдань з перевірки результативності впровадження нової педагогічної інформації в освітній процес; застосування нестандартних методів і прийомів навчання та виховання школярів; аналізу шкільних навчальних планів, програм і підручників з позиції вимог педагогічної інновації;

– пошук «педагогічного ідеалу» через сприйняття, осмислення нової інформації з позиції тактичних і стратегічних задач навчання; формування власної позиції (читання і обговорення широкого кола наукової літератури, періодики; написання творів; добір матеріалу про інноваційні освітні підходи, очолювані майстрами педагогічної праці, про педагогічні системи, реалізувати які здатні творчо мислячі, висококомпетентні фахівці) [3].

Слід зазначити, що формування готовності майбутніх педагогів нині визначається логікою професійної діяльності і здійснюється в таких напрямах:

– готовність до навчальної роботи з учнями;

– готовність до виховної роботи з вихованцями, взаємодії з дітьми;

– готовність до педагогічного спілкування та соціальної взаємодії;

– готовність до підвищення кваліфікації, самовдосконалення [11].

Формуванню основ педагогічної майстерності майбутнього вчителя сприяє зміст і організація непе-

рвної педагогічної практики, яка відноситься до квазіпрофесійної діяльності. На різних етапах її проходження студенти повинні постійно долучатися до розв'язання різноманітних педагогічних ситуацій, що сприяють їхній адаптації до умов майбутньої педагогічної діяльності. Важливою складовою педагогічної практики є ознайомлення майбутніх учителів в умовах реального навчального процесу з різними дидактичними системами, варіативними навчально-методичними комплексами, що позитивно впливають на вироблення їхньої власної педагогічної позиції.

Висновки та перспективи подальших досліджень. Отже, формування професійної компетентності в сучасних умовах модернізації вищої освіти України є стратегічною метою в підготовці майбутніх учителів інформатики. Сучасний педагог, спрямований у майбутнє, передбачає зміни, має внутрішні мотиви до самоосвіти протягом усього життя, має високий рівень професійної підготовки. Квазіпрофесійна діяльність сприяє більш ефективному володінню професійними компетенціями, формуванню у майбутніх учителів інформатики професійно-педагогічної спрямованості, а отже, і професійно-педагогічної мотивації, професійно-пізнавальних потреб, інтересу до майбутньої професійної діяльності. Також завдяки квазіпрофесійній діяльності знання студентами засвоюються не абстрактно, а у процесі реально змодельованої ситуації професійного спрямування дає можливість ознайомитися з реальними здобутками педагогів-практиків, набути досвід роботи з освітньо-інформаційним середовищем загальноосвітнього навчального закладу.

Перспективним напрямом дослідження є розробка методики діагностування рівня сформованості професійної компетентності майбутніх учителів інформатики, зокрема критеріїв і показників прояву складових досліджуваного феномену в умовах квазіпрофесійної діяльності. Доцільним, на наш погляд, є створення карти проходження практики, що дозволить студенту швидко оцінити рівень розвиненості інформаційно-освітнього середовища школи, сферу професійних інтересів учителя – керівника практики, визначити, які саме уроки з інформатики у яких класах доцільно відвідати та які заходи йому необхідно буде підготувати і провести.

ЛІТЕРАТУРА

1. Васильев И. Б. Методологические основы системно-компетентностного подхода в профобразовании / И. Б. Васильев. – Алматы : АГТУ, 2008. – 76 с.
2. Вініас-Трофименко К. Б. Підвищення професійної компетентності педагога / Катерина Борисівна Вініас-Трофименко, Галина Вікторівна Лісовенко. – Х. : Вид. група «Основа», 2007. – 176 с.
3. Готтинг В. В. Подготовка педагога профессионального обучения на основе компетентностного подхода // Материалы международной научно-практической конференции «Инновации и подготовка научных кадров высшей квалификации в Республике Беларусь и за рубежом» / Под ред. И. В. Войтова. – Минск : ГУ «БелИСА», 2008. – 316 с.
4. Дорогих Р. В. Формування професійних якостей майбутніх учителів у процесі педагогічної взаємодії : дис. … канд. пед. наук : 13.00.04 / Раїса Валеріївна Дорогих. – Х., 2011. – 246 с.
5. Енциклопедія освіти / Акад. пед. наук України ; відповід. ред. В. Г. Кремень. – К. : Юрінком Інтер, 2008. – 1040 с.
6. Зимняя И. А. Ключевые компетентности как результативно-целевая основа компетентностного похода в образовании. Авторская версия / И. А. Зимняя. – М. : Исследовательский центр проблем качества подготовки специалистов, 2004.
7. Колесников А. К. Профессиональная компетенция и компетентность / А. К. Колесников, А. И. Санникова, К. Э. Безукладников // Педагогическое образование и наука. – 2009. – №6. – С. 57-61.
8. Моделирование педагогических ситуаций : проблемы повышения качества и эффективности общепедагогической подготовки учителя / под ред. Ю. Н. Кулюткина, Г. С. Сухобской. – М. : Педагогика, 1981. – 120 с.
9. Модернізація вищої освіти України і Болонський процес // Освіта України. – № 60-61. – 10 серпня 2004 р. – С. 7-10.
10. Садовская Е. А. Профессиональная компетентность будущих преподавателей-исследователей университета : Методические указания к практическим занятиям по дисциплине «Педагогика высшей школы» / Е. А. Садовская. – Оренбург : РИК ГОУ ОГУ, 2004. – 50 с.
11. Сергійчук О. Професійна компетентність майбутнього учителя у системі підготовки до педагогічної діяльності [Електронний ресурс] / О. Сергійчук // Проблеми підготовки сучасного вчителя. – 2011. – № 4(2). – С. 198-206. – Режим доступу : http://nbuv.gov.ua/UJRN/ppsv_2011_4(2)__31
12. Смятских А. Л. Формирование профессиональной компетентности студентов педколледжа. / А. Л. Смятских, Т. М. Туркина. – М. : Исследовательский центр НОУ ИСОМ, 2003. – 34 с.
13. Хуторской А. В. Ключевые компетенции как компонент личностно-ориентированной парадигмы образования / А. В. Хуторской // Ученик в общеобразовательной школе. – М. : ИОСО РАО, 2002. – с. 135-157.
14. Шевчук Л.І. Розвиток професійної компетентності викладачів спеціальних дисциплін закладів профтехосвіти у системі післядипломної освіти: дис. … кандидата пед. наук : 13.00.04 / Шевчук Людмила Іванівна. – К., 2001.
15. Щербань П. М. Навчально-педагогічні ігри / П. М. Щербань. – К. : Вища школа, 1993. – 120 с.

REFERENCES

1. Vasilev, I. B. (2008). *Metodologicheskie osnovy sistemno-kompetentnostnogo podkhoda v profobrazovanii [Methodological bases of systemic competence-based approach in vocational training]*. Almaty: AGTU [in Russian].

2. Vinias-Trofimenko, K. B. & Lisovenko, H. V. (2007). *Pidvishchennia profesiinoi kompetentnosti pedahoha [Improving professional competence of a teacher]*. Kharkiv: Osnova [in Ukrainian].

3. Gotting, V. V. (2008). Podgotovka pedagoga professionalnogo obucheniya na

osnove kompetentnostnogo podkhoda [Preparation of the teacher of vocational training in the based competency approach]. *Innovatsii i podgotovka nauchnykh kadrov vysshey kvalifikatsii v Respublike Belarus i za rubezhom – Innovations and training top-qualification academic staff in the Republic of Belarus and abroad:* Proceedings from International research and practice conference. Minsk: GU «BeliSA» [in Russian].

4. Dorohikh, R. V. (2011). Formuvannia profesiinykh yakostei maibutnikh uchyteliv u protsesi pedahohichnoi vzaiemodii [The formation of professional qualities of future teachers in the pedagogical interaction]. *Extended abstract of candidate's thesis.* Kharkiv [in Ukrainian].

5. Kremen, V. H. (Eds). (2008). *Entsiklopediia osvity [Encyclopedia of education]*. Kyiv: Yurinkom Inter [in Ukrainian].

6. Zimnyaya, I. A. (2004). *Klyuchevye kompetentnosti kak rezultativno-tselevaya*

osnova kompetentnostnogo podkhoda v obrazovanii. Avtorskaya versiya [Key competences as effective and target-oriented basis of competency-based approach in education. Author's version]. Moscow: Issledovatelskiy tsentr problem kachestva podgotovki spetsialistov [in Russian].

7. Kolesnikov, A. K., Sannikova, A. I. & Bezukladnikov, K. E. (2009). Professionalnaya kompetentsiya i kompetentnost [Professional expertise and competence]. *Pedagogicheskoe obrazovanie i nauka – Teacher education and science, 6,* 57-61 [in Russian].

8. Kulyutkina, Yu. N. & Sukhobskoy, G. S. (1981). *Modelirovanie pedagogicheskikh situatsiy: problemy povysheniya kachestva i effektivnosti obschepedagogicheskoy podgotovki uchitelya [Simulation of pedagogical situations: problems of improving the quality and efficiency of teachers' general pedagogical training]*. Moscow: Pedagogika [in Russian].

9. Modernizatsiia vyshchoi osvity Ukrainy i Bolonskyi protsess [Modernization of Higher Education of Ukraine and the Bologna Process]. (2004). *Osvita Ukrainy – Education of Ukraine, 60–61,* 7–10 [in Ukrainian].

10. Sadovskaya, Ye. A. (2004). *Professionalnaya kompetentnost buduschikh prepodavateley-issledovateley universiteta: Metodicheskie ukazaniya k prakticheskim zanyatiyam po distsipline «Pedagogika vysshey shkoly» [Professional competence of future university teachers-researchers: Guidelines for practical training on discipline "Pedagogy of Higher Education"]*. Orenburg: RIK GOU OGU [in Russian].

11. Serhiichuk, O. (2011). Profesiina kompetentnist maibutnoho uchytelia u systemi pidhotovky do pedahohichnoi diialnosti [Professional competence of future teachers in the system of preparation for teaching activities]. *Problemy pidhotovky suchasnoho vchytelia – Problems of training modern teachers, 4(2),* 198-206. Retrieved from: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ppsv_2011_4(2)__31 [in Ukrainian].

12. Smyatskikh, A. L. & Turkina, T. M. (2003). *Formirovanie professionalnoy kompetentnosti studentov pedkolledzha [Formation of professional competence in students of pedagogical colleges]*. Moscow: Issledovatelskiy tsentr NOU ISOM [in Russian].

13. Khutorskoy, A. V. (2002). Klyuchevye kompetentsii kak komponent lichnostno-orientirovannoy paradigmy obrazovaniya [Key competences as a component of person-oriented paradigm of education]. *Uchenik v obscheobrazovatelnoy shkole – A student in comprehensive school.* Moscow: IOSO RAO [in Russian].

14. Shevchuk, L. I. (2001). Rozvytok profesiinoi kompetentnosti vykladachiv spetsialnykh dystsyplin zakladiv proftekhosvity u systemi pislyadyplomnoi osvity [Development of professional competence of teachers of special subjects in vocational schools in the system postgraduate education]. *Extended abstract of candidate's thesis.* Kyiv [in Ukrainian].

15. Shcherban, P. M (1993). *Navchalno-pedahohichni ihry [Training and educational games]*. Kyiv: Vyshcha shkola [in Ukrainian].

Виталий Витальевич Шовкун,
преподаватель Херсонского физико-технического лицея при Херсонском национальном техническом университете и Днепропетровском национальном университете,
ул. Залаегерсег, 39, г. Херсон, Украина

ФОРМИРОВАНИЕ ПРОФЕССИОНАЛЬНОЙ КОМПЕТЕНТНОСТИ БУДУЩИХ УЧИТЕЛЕЙ ИНФОРМАТИКИ В КВАЗИПРОФЕССИОНАЛЬНОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ

Глобальный процесс информатизации общества требует подготовки педагогических кадров нового поколения, а именно: формирования принципиально новой культуры педагогического труда и подготовки компетентных учителей, что является одним из важнейших направлений концепции модернизации образования в

Украине. Компетентный учитель информатики призван обеспечить условия для генерации инновационных технологий, передовых идей, вокруг которых создается динамическая система взаимосвязей с окружением, которое способствует углублению знаний, расширению и развитию интеллектуальных способностей ребенка, формированию его социального опыта. Поэтому задача педагогического ВУЗа – подготовить такого учителя, способного работать в новых условиях, применять инновационные технологии, реализуемые в педагогической практике, положительно влиять и изменять педагогическую систему. Квазипрофессиональная деятельность (моделирование условий педагогического труда, моделирование ситуаций, в которых будущий учитель информатики на основе полученных знаний и опыта будет практиковаться в успешном выполнении учебно-воспитательных функций учителя) помогает реализовать вышеуказанную задачу, поскольку знакомит будущих специалистов с особенностями работы школе. Целью статьи является анализ взглядов на содержание, структуру и формирование профессиональной компетентности будущего учителя информатики в процессе квазипрофессиональной деятельности. Проанализированы подходы к определению понятия профессиональной компетентности, рассмотрены особенности квазипрофессиональной деятельности как инновационной технологии организации подготовки студентов в высшей педагогической школе. В результате исследования мы пришли к выводу, что квазипрофессиональная деятельность способствует более эффективному овладению профессиональными компетенциями, формированию у будущих учителей информатики профессионально-педагогической направленности, а, следовательно, и профессионально-педагогической мотивации, профессионально-познавательных потребностей, интереса к будущей профессиональной деятельности.

Ключевые слова: компетенция, профессиональная компетентность, профессиональная компетентность учителя информатики, квазипрофессиональная деятельность.

Vitalii Shovkun,
teacher, Kherson Lyceum of Physics and Technology
at Kherson National Technical University and
Dnepropetrovsk National University, Kherson City Council,
39, Zalaegerseg Str., Kherson, Ukraine

FORMATION OF PROFESSIONAL COMPETENCE OF FUTURE COMPUTER SCIENCE TEACHERS IN QUASIPROFESSIONAL ACTIVITIES

Global process of society informatisation causes demand for training teachers of new generation, namely the formation of a fundamentally new culture of teacher's work and the preparation of competent teachers, which is one of the most important aspects of the concept of education modernization in Ukraine. A competent teacher should provide conditions for generating innovative technologies, innovative ideas, around which one can create a dynamic system of interrelations with the environment, thereby deepening knowledge, broadening and developing the intellectual capacities of a child, forming his/her social experience. Therefore, the task of a pedagogical university is to prepare competent teachers who are able to work in a new environment, apply innovative technologies implemented in teaching practice, influence positively and change the educational system. Quasiprofessional acitivites (simulation of the conditions of pedagogical work, modelling situations in which a future teacher will practice the skills of successful performance of teacher's educational functions based on the acquired knowledge and experience) facilitates implementation of the abovementioned task as long as students become acquainted with the peculiarities of work at school. The purpose of this article is to analyze the views on the content, structure and formation of professional competence of future computer science teachers in the quasiprofessional activities. The approaches to the definition of professional competence have been analysed, the peculiarities of quasiprofessional activities as innovative technologies of training students at pedagogical higher school have been considered. The author has concluded that quasiprofessional activities contribute to better mastering of professional competencies, the formation of future computer science teachers' professional pedagogical orientation, and hence professional pedagogical motivation, professional and educational needs, interest in future professional activity.

Keywords: competency, professional competence, professional competence of computer science teachers, quasiprofessional activities.

Рецензент: д. пед. н., проф. І. В. Бужина

Подано до редакції 13.06.2016